Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

37 063 Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust), en tot intrekking van Verordening (EU) 2018/1727

A **BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL / JBZ-RAAD**

Aan de Europese Commissie

Den Haag, 13 november 2026

De vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad (I&A/JBZ) van de Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft met belangstelling kennisgenomen van het voorstel voor een herziening van de Eurojustverordening (*Proposal for a regulation on the European Union Agency for Criminal Justice Cooperation (Eurojust) and repealing Regulation (EU) 2018/1727*) dat op 24 juni 2026 door de Europese Commissie is gepubliceerd.[1] De commissie heeft eveneens kennisgenomen van het zogenoemde BNC-fiche van de regering, waarin de regering haar appreciatie van het voorstel geeft.[2] De leden van de fractie van de **PVV** wensen de Europese Commissie hierover enkele vragen te stellen. De leden van de fractie van de **BBB** sluiten zich graag aan bij de vragen 1 tot en met 16, 18 en 20.

1. De leden van de fractie van de PVV lezen in de appreciatie van de Nederlandse regering het volgende:
   "*In de vijfde plaats zal Eurojust de samenwerking met onder meer Europol en het Europees Openbaar Ministerie (EOM) verbeteren en versterken*."[3]
   Kan de Europese Commissie aangeven wat de versterkte samenwerking met het Europees Openbaar Ministerie (EOM) gaat betekenen voor het nationale opportuniteitsbeginsel, met inbegrip van de mogelijkheid om niet te vervolgen?
2. Genoemde leden lezen in de appreciatie van de Nederlandse regering verder:
   "Het voorgestelde optreden lijkt niet verder dan te gaan dan noodzakelijk, in die zin dat het voorstel de essentie van Eurojust's rol als ondersteunend en coördinerend agentschap voor samenwerking in strafrechtelijke zaken intact laat en bijvoorbeeld geen eigenstandige bevoegdheid tot het instellen van vervolging creëert, zoals het EOM die wel heeft." [4]
   Kan de Europese Commissie aangeven hoe de positie van Eurojust zich verhoudt tot de nationale lidstaten als het EOM besluit om eigenstandig te vervolgen? Kan tevens worden aangegeven hoe dit zich verhoudt tot de bevoegdheid van het EOM tot het zelf treffen van schikkingen?

[1] COM(2026)0570.
[2] *Kamerstukken II* 2026/27, 22 112, nr. 4448.
[3] *Kamerstukken II* 2026/27, 22 112, nr. 4448, p. 3.
[4] *Kamerstukken II* 2026/27, 22 112, nr. 4448, p. 7.

3. Verder geeft de Nederlandse regering het volgende aan:
   "*Het voorstel bevat verscheidene bevoegdheden voor de Commissie om uitvoeringshandelingen vast te stellen*."[5]
   Kan Europese Commissie aangeven waarom dit bij haar is belegd en niet bij de nationale lidstaten? Waarom wordt dit gedelegeerd aan de Europese Commissie terwijl Eurojust slechts bedoeld is als ondersteunende organisatie? Ontstaat zo niet een meer uitvoerende dan ondersteunende organisatie? Kan de Europese Commissie een volledig beeld geven van al haar bevoegdheden ten opzichte van Eurojust onder de nieuwe verordening?
4. In het aan de orde zijnde voorstel wordt het volgende gesteld:
   "de herziening van het rechtskader van Eurojust met het oog op de handhaving van de EU-waarden en de bescherming van de democratie".[6]
   Kan de Europese Commissie concreet aangeven welke Europese waarden hiermee bedoeld worden, hoe deze bepaald worden en door wie en op welke wijze bescherming van de democratie concreet wordt ingevuld?
5. In het aan de orde zijnde voorstel wordt verder gesproken over versterkte samenwerking met internationale organisaties.[7] Kan de Europese Commissie aangeven welke organisaties hier concreet bedoeld worden?
6. De leden van de fractie van de PVV lezen in het voorstel verder het volgende:
   "Door de operationele samenwerking met Europol te versterken via systemen voor geautomatiseerde gegevensuitwisseling en duidelijkere kaders voor samenwerking met het Europees Openbaar Ministerie tot stand te brengen, wordt met de hervorming in de EU een meer geïntegreerd strafrechtelijk ecosysteem gecreëerd."[8]
   Kan de Europese Commissie concreet aangeven welke kaders hiermee bedoeld worden?
7. In het voorstel wordt onder overweging 12 het volgende gesteld:
   "Overeenkomstig artikel 85 VWEU behoort ook het instellen van strafrechtelijke onderzoeken tot de mogelijke taken van Eurojust. De rol van Eurojust mag daarbij niet beperkt blijven tot het reageren op verzoeken om bijstand en operationele steun van de lidstaten, maar moet zich ook uitstrekken tot het proactief bevorderen van een gecoördineerde en strategische justitiële respons op ernstige criminaliteit op Unieniveau."[9]
   Kan de Europese Commissie aangeven in hoeverre het hier gaat om een uitbreiding van de huidige opzet van Eurojust? Kan de Europese Commissie aangeven in hoeverre dit proactieve karakter van toepassing is op alle in bijlage 1 bij het voorstel genoemde vormen van ernstige criminaliteit waarvoor Eurojust bevoegd is?
8. De leden van de fractie van de PVV lezen dat in overweging 14 van het voorliggende voorstel wordt gesproken over "dringende gevallen".[10] Kan de Europese Commissie aangeven hoe en door wie bepaald wordt dat een geval dringend is en op basis van welke criteria?
9. Genoemde leden wijzen op de volgende passage uit overweging 28 van het voorstel:
   "het vergemakkelijken van het werk van internationale strafhoven en tribunalen".[11]
   Kan de Europese Commissie aangeven welke dit precies zijn en op welke grondslag de samenwerking met Eurojust plaatsvindt? Kan meer specifiek worden aangegeven in hoeverre Eurojust samenwerkt met het Internationaal Strafhof (ICC)?
10. De leden van de fractie van de PVV wijzen op overweging 45 van het voorstel waar wordt ingegaan op de verhouding van Eurojust tot het EOM.[12] Kan de Europese Commissie

[5] *Kamerstukken II* 2026/27, 22 112, nr. 4448, p. 8.
[6] COM(2026)0570, p. 2.
[7] COM(2026)0570, p. 4.
[8] COM(2026)0570, p. 8.
[9] COM(2026)0570, p. 5.
[10] COM(2026)0570, p. 6.
[11] COM(2026)0570, p. 11.
[12] COM(2026)0570, p. 16.

aangeven hoe het ‘uitdrukkelijk mandaat’ vorm gaat krijgen en hoe dit zich verhoudt tot de rechtsmacht van lidstaten, evenals tot lidstaten die niet deelnemen aan het EOM?

11. Kan de Europese Commissie bij dit punt nader duiden hoe verstrekkend de volgende bepaling is die verderop in overweging 45 is opgenomen*:*
“Eurojust moet het EOM onverwijld in kennis stellen van elke strafbare gedraging ten aanzien waarvan het EOM zijn bevoegdheid zou kunnen uitoefenen”?[13]
12. De leden van de fractie van de PVV lezen in overweging 48 van het voorstel het volgende:
“Eurojust moet zijn samenwerking met de bevoegde autoriteiten van derde landen en organen van internationale organisaties verbeteren volgens een samenwerkingsstrategie die om de vier jaar in overleg met de Commissie wordt uitgewerkt.”[14]
Waarom moet dit enkel in overleg met de Europese Commissie en niet met de nationale lidstaten, zo vragen deze leden de Europese Commissie.
13. Kan de Europese Commissie aangeven waarom in overweging 54 van het voorstel is gekozen voor een evaluatie in een interparlementaire commissievergadering (ICM)?[15] Is dit wel voldoende voor democratisch toezicht? Waarom is er niet voor een uitgebreider toezichthoudend orgaan gekozen zoals de Gezamenlijke Parlementaire Controlegroep (JPSG) bij Europol?
14. In overweging 56 van het voorstel lezen de leden van de fractie van de PVV het volgende:
“*De gastlidstaat dient optimale voorwaarden te creëren om ervoor te zorgen dat Eurojust vlot functioneert, en met name zorgt voor meertalige, Europeesgerichte opleiding en adequate transportverbindingen, teneinde hooggekwalificeerd personeel te kunnen aantrekken uit een zo groot mogelijk geografisch gebied.”*[16]
Kan de Europese Commissie aangeven of er van Nederland als zetel onder deze nieuwe verordening op dit punt nog meer wordt verwacht dan nu, wat deze aspecten in de praktijk inhouden en of dit voor Nederland extra investeringen vraagt (en welke)?
15. In artikel 16 lid 2 sub a van het voorstel staat over de nationale leden het volgende vermeld:

“zijn actief lid van het openbaar ministerie of van de rechterlijke macht van hun lidstaat”.[17]
Kan de Europese Commissie aangeven hoe deze keuzemogelijkheid zich verhoudt tot de rollenscheiding tussen Openbaar Ministerie (OM) (staande magistratuur) en de rechterlijke macht (zittende magistratuur) en daarmee tot de trias politica, waarbij in Nederland het OM bovendien onder het ministerie van Justitie en Veiligheid valt en daarmee onderdeel is van de uitvoerende macht? Kan daarbij ook meer specifiek worden ingegaan op de bevoegdheid van een nationaal lid op grond van artikel 18 lid 1 sub a van het voorstel om zaken te openen, artikel 28 van het voorstel waarin het eigen initiatief van Eurojust is geregeld en de bevoegdheden rond ‘dringende gevallen’?
16. De leden van de fractie van de PVV lezen in artikel 29 lid 1 van het voorstel over het bewaren en verzamelen van bewijsmateriaal. Kan de Europese Commissie aangeven hoe dit zich verhoudt de beperkingen die op dit vlak aan Europol zijn gesteld ten aanzien van onder andere de bewaartermijnen?
17. Kan de Europese Commissie aangeven welke mogelijkheden er zijn om als lidstaat Eurojust te verlaten?
18. De leden van de fractie van de PVV lezen in het voorstel over het Euromed-justitieprogramma.[18] Kan de Europese Commissie aangeven hoe Eurojust zich verhoudt tot de genoemde landen en op welke wijze deze samenwerking plaatsvindt?

[13] COM(2026)0570, p. 16.
[14] COM(2026)0570, p. 17.
[15] COM(2026)0570, p. 19.
[16] COM(2026)0570, p. 20.
[17] COM(2026)0570, p. 34.
[18] COM(2026)0570, p. 118.

19. Kan de Europese Commissie aangeven wat precies wordt verstaan onder gendergerelateerd geweld en wat daarvoor de criteria zijn? Gaat het daarbij ook om islamitisch gendergerelateerd geweld, zoals vrouwenbesnijdenis? Kan daarbij ook worden ingegaan op de samenwerking met derde landen en de aspecten van gendergerelateerd geweld in islamitische landen?
20. De leden van de fractie van de PVV lezen in bijlage 1 bij het voorstel dat wordt gesproken over racisme en vreemdelingenhaat. Kan de Europese Commissie uitleggen wat hier precies mee bedoeld wordt in de context van deze verordening en op welke gronden en welke rechtsgrondslag? In hoeverre is een grensoverschrijdend karakter hierbij van toepassing?

De vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad ziet uw beantwoording met belangstelling tegemoet en stelt het op prijs uw antwoord **zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen drie maanden na dagtekening van deze brief,** te ontvangen.

A.W.J.A. van Hattem
Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad